

Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΩΝ

ΑΠΟ Τ' ΑΠΟΜΗΝΟΜΕΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΑΡΑΣ ΜΠΕΡΝΑΡ

ΚΑ'.

ΙΣ το σημείο αυτό των «Απομνημονευμάτων» της, η Σάρα Μπερνάρ διηγείται τα πρώτα της επεισόδια κατά την περιόδεία της στην 'Αμερική και τις συναντήσεις της με τους 'Αμερικανούς δημοσιογράφους, οι οποίοι της απηθύναν τις ήλιθιώτερες ερωτήσεις του κόσμου.

Ευτυχώς — συνεχίζει η Σάρα Μπερνάρ — μάθρεσα και μίλησα σοβαρά για την τέχνη μου με μερικούς δημοσιογράφους, ξέυπνους και μορφωμένους. Μά στην 'Αμερική, ακόμα και σήμερα, ο σοβαρός τύπος δεν έχει καμμία εκτίμηση μεταξύ του Κοινού, ενώ απαντήσεις θριαμβεύει ο κίτρινος τύπος. Όσο πιο παράδοξες, όσο πιο εξωφρενικές είνε η περιγραφή μιας εφημερίδος, τόσο πε-

ρισσότερο διαβάζονται απ' το Κοινό.

Δεν πιστεύω δέ να υπάρχει άλλος άνθρωπος στον κόσμο, ο οποίος να επέφερε περισσότερο απ' τους «κίτρινους» 'Αμερικανούς δημοσιογράφους, όσο εγώ κατά την πρώτη μου περιόδεία στη χώρα τους.

Όλες ή πό ποταπές συγκρατίες, τις οποίες είχαν εκτοξεύσει οι έχθροι μου πολύ πριν από την άφιξή μου στην 'Αμερική ή όλες ή φαυλοχρίες των ύπουλων συναδέλφων μου της «Γαλλικής Κατωδίας» και των φρενικών θαυμαστών μου, οι οποίοι ήθελαν με κάθε τρόπο ν' αταύχην ή περιόδεία μου, βρήκαν φιλοξενία εν έκπαισι στις στήλες των 'Αμερικανικών εφημερίδων. Κι' αυτά ακόμα τα προγράμματα που διεμήνιζαν τις παραστάσεις μου, συνετάσσοντο τις περισσότερες φορές κατά τρόπο προσδιδητικό για μένα.

Ανασταθίκα δυο ημέρες πριν πάω στο θέατρο, όπου θα έπαιζα. Διατελούσα ακόμα υπό την επίβλεψη του ταξιδιού. Το κεφάλι μου σφιγγόριζε και μου φαινόταν διαρκώς πως το ταξίδι ανυποχώρητο. Αυτές ή δύο ώρες μέρες του ταξιδιού στη θάλασσα είχαν διαταράξει την ισορροπία της ύψους μου.

Τέλος, στις 8 Νοεμβρίου στις 8.12 το βράδυ έκανα για πρώτη φορά την εμφάνισή μου πρό του 'Αμερικανικού Κοινού από της σκηνης του θεάτρου «Booth's», στο ρόλο της «Αδριανης Λεκουβόρε».

Η αίθουσα ήταν αφρητικά γεμάτη. Όλες ή θέσεις, ή οποίες είχαν πουληθεί σε πλειστηριασμό και είχαν ξαναπουληθεί κατόπιν, είχαν πληρωθεί με τεράστια ποσά.

Οι θεαταί περιμεναν την εμφάνισή μου μ' άποσιμνηση, με περιφρονησι, αλλά χωρίς καμμία συμπάθεια.

Δεν ήπρχαν καθόλου νέα κορίτσια στην αίθουσα, γιατί το θέαμα είχε θεωρηθεί... ανήθικο. Δυστυχισμένη 'Αδριανή Λεκουβόρε!

Όταν έκαναν την εμφάνισή τους οι άλλοι καλλιτέχνες του θέατρου μου, το Κοινό δείχντηκε μ' ενθέρεια προς αυτούς και τους χειροκρότησε μ' αρκετό ένθουσιασμό. Ήταν όμως ανάποδο να δώ έμένα, έμένα που με θεωρούσε ως καίριο τέρας της «Αποκαλήφσεως», έπειτ' από τα ροδαρά πράγματα που είχε άκουσει εις βάρος μου...

Στην «Αδριανή Λεκουβόρε», ο ρόλος της πρωταγωνιστικής άρχιζε απ' τη δεύτερη πράξη. Γι' αυτό, όταν τελείωσε ή πρώτη πράξις, χωρίς να κάνω καθόλου την εμφάνισή μου, κάποιος θεατής, έξοργισμένος, παρουσιάζονταν στον υπηρεσιακό και του είπε :

— Θέλω τα λεφτά μου πίσω, άραφ ή Μπερνάρ δεν παίζει σ' ελές τις πράξεις!...

Μά ο Ζόρζετ ανήρθε, άμερικανικότητα μ' αιώσε, να του επισημήνι το άντικειμ το ελατρίον του κι' έτσι ο άλλος αιώσε αυτός θεατής άναγκάστηκε να ξαναγορήσι στη θέσι του, τη στιγμή που άρχιζε ή δεύτερη πράξις.

Η είσοδός μου στη σκηνή χωρητήθηκε μ' έπνευρμίες, ή όποιες, όπως κατάλαβα, προήρχοντο απ' τους άνθρωπους της αίθουσας που είχε έγκαταστήσει ή διεύθυνσις του θεάτρου σε διάφορα σημεία της αίθουσας.

Άρχισα λοιπόν να παίζω... Κι' όταν άπήγγελα το μύθο των «Δύο Περιστεριών», ο πάγος των θεατών έλασσε... Η γλυκύτης της φωνής μου ήταν τόση, ώστε όλόκληρη ή αίθουσα έξέσπασε σ' ένθουσιώδες κι' άσυγκράτητες έπνευρμίες.

Ένα ρεύμα συμπάθειας για μένα είχε άρχισει τώρα να κυκλοφορήσι στη σάλα. Οι θεαταί έδελαν πως άντι του ύστερικού σκελετού, τον όποιον τους είχαν άναγγείλει, είχαν μπροστά τους ένα πλάσμα έξαιρετικά λεπτό με γλυκινάτη φωνή.

Η σκηνή που έξεγείρεται ή 'Αδριανή Λεκουβόρε έναντίον της πυρκαγιάς ντε Μπουρνόν, προκάλεσε πραγματική συγκίνησι.

Και ή πέμπτη πράξις τέλος, κατά την όποια ή 'Αδριανή άγωνιά, διητηριασμένη απ' την αντίληψή της, έκανε όλους σχεδόν τους θεαταί να κλάψουν. Έτσι, όταν έπρεσε ή αιώλα, με περιμενε πραγματική αποθέωσις.

Ο ένθουσιασμός του Κοινού ήταν τόσος, ώστε, πολύ πριν απ' το τέλος του έργου, όλες ή πλούσιες Νεοδωχικές των θεωριών και τις διασκευμένης είχαν στείλει τους νεαρούς καθυλιέροντες τους να συγκεντρώσουν όλους τους μουσικούς της πόλεως, που θα ήσαν εύθετοι την ώρα εκείνη. Φαντασθετε λοιπόν ποιά ήταν ή έκκλησή μου και ή χαρά μου συγχρόνως, όταν, μετά το τέλος της παραστάσεως, φτάνοντας στο ξενοδοχείο μου, είδα συγκεντρωμένη εκεί μια όλόκληρη μπάντα, ή όποια άνέκρουσε θούρια προς ταμήν μου!

Επίσης άρκετες γλυμάδες κόσμου είχαν συγκεντρωθεί κάτω απ' τα παράθυρα του ξενοδοχείου «Αλπειούλα». Γι' αυτό μάλιστα άναγκάστηκα άρκετάς φορές να διακόψω το σονέι μου και να βγω στον έξωστη, για να χωρητήσω το ένθουσιασμένο εκείνο πλήθος των 'Αμερικανών, τους όποιους διάφοροι καθυλιέροντες που είχαν άναγγείλει ως ψυχρούς και προκατελλημένους έναντίον μου.

Έδωσα στη Ν. Υόρκη 27 παραστάσεις, κατά τις όποιες έκτός της «Λεκουβόρε», έπαιξα τα έργα: «Φρου-Φρού», «Ερνάντης», «Κυρία με τας Καμελίνας», «Φαίδρος», «Σαίγξ», «Σέμπρ».

Η τελευταία παράστασις μου έδόθη ως άπογευματινή το Σάββατο 4 Δεκεμβρίου, γιατί το ίδιο βράδυ ο θιασός μου θα έφρευε για τη Βοστώνη. Έγώ πάλι θα έμενα και θα έφρευα την άλλη μέρα, γιατί εκείνο το βράδυ θα ήχησαν να έπαυρηθόν τον 'Εδισον στο Μένλο Πάρκ, όπου κατοικούσε και όπου με περιέμενε ή πιο φαντασμαγορική άποδοχή.

Ω! εκείνη ή άπογευματινή της 4 Δεκεμβρίου, δεν μπορού ποτέ να την ξεχάσω. Όταν έφτασα στο θέατρο για να ντυθώ, ήταν μεσημέρι, γιατί ή άπογευματινή θ' άρχιζε στη μιάσιμη άκριβώς. Μά το άμάξι μου άναγκάστηκε να σταθή σε άρκετη άπόστασι απ' το θέατρο, μη μπορώντας πειά να προχωρήσει... Όλος ο δρόμος ήταν πιασμένος από κυρίες, καθισμένες σε καρέκλες που τις είχαν δανειστεί απ' τα γειτονικά μαγαζιά ή που τις είχαν φέρει από τα σπίτια τους.

Αναγκάστηκα λοιπόν να κατέβω απ' τ' άμάξι μου και ν' άρχισω να προχωρή με τα πόδια για να φτάσω στο θέατρο που άπαιχε καμμία πενήνταριά μέτρα. Όλο εκείνο το συγκεντρωμένο πλήθος που έσφιγγε τα χέρια και με έκτενε να ξαναγορήσιω στην πόλι μου. Μία κυρία, μεταξύ των άλλων, έβγαλε μια διαμαντιένια πόρση απ' τα μαλλιά της και την έκάκρωσε στο παντοφύρι μου. Πολλοί νέοι μου παρουσιάζαν τα μαντιέλια τους για να γράφοι σ' αυτά τ' όνομά μου!... Τά ελα χαμένα πειά!... Άπ' όλες τις μεριές έδελαν έκατοντάδες χέρια ν' αλώνωναν προς έμένα και να μου προσφέρουν τεράστιες άποδοχές. Έξωφρα έννοιασα πίσω μου κάποιον να τραβά δίπλατά τα φτερά του κατέλλων μου, Γύρισα άμέσως γρηγορά και κίτταξα. Είδα τότε μια γυναίκα, ή όποια μ' ένα φαλλίδι στο χέρι προσπαθούσε να κόψη μια μπούχλα απ' τα μαλλιά μου, άλλ' άντ' άπεί, έκοψε το φτερό του κατέλλων μου.

Επενέθραν τέλος οι άστυφύλακες κι' άποκατάστησαν την τάξι. ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : Η συνάντησις της Σάρας Μπερνάρ και ο 'Εδισον.

Η Σάρα Μπερνάρ, στο ρόλο της Τόσας.